

Část druhá

MASO

Kapitola 3:

Productivity Hacking – hackujeme čas, páč brzo umřeme

I kdybys měl být živ tři tisíce let a třeba i desetkrát tolik, buď přesto pamětliv toho, že nikdo neztrácí jiný život než ten, který právě žije, a že jiný život nežije, než ten, který ztrácí.

— Marcus Aurelius

400 hodin ročně k dobru

Při studiu jsem nikdy neměl normální brigádu. Nechodil jsem do Tesca, nekopíroval docentům knížky ani jsem neobsluhoval v KFC.

Ne že bych pohrdal prací nebo že by mi nějak extra chutnaly čínské nudle za šest korun.

Měl jsem na práci důležitější věci. Dělal jsem v několika neziskovkách a studentských spolcích. Povětšinou zadarmo nebo za velice symbolickou odměnu.

„Mami, prosím, rychle, finišujeme tady jeden projekt a mám na Skypu pět lidí,“ byla typická odpověď, když mi volali rodiče. „Ne, nemůžu jít spát. Do půlnoci je uzávěrka na grant. Ani nemůžu jet na chatu stříhat stromky, o víkendu organizujeme turnaj pro 200 lidí.“

„A platí ti za to konečně, když už tam děláš tři roky?“

Co jsem jí na to měl říct? Že jako jo, ale vyšlo to na třetinu platu v mekáči?

Zapojil jsem se do všeho, na čem mi spočinuly ruce. Začal jsem psát do fakultního časopisu. O dva roky později jsem ho vedl. Kandidoval jsem do univerzitního senátu. Vzal jsem pozici tiskového mluvčí v neziskovce, o rok později jsem tam vedl celý marketing, za další jsem dělal obchodáka všem projektům. Potřebujete jméno pro novou studentskou unii? Sem s tím. Dokumentární DVD s rozhovory ve všech zemích visegrádské čtyřky? Jistě. Můžu dělat vedoucího projektu za Česko? Proč ne!

Neměl jsem to podpořené žádným výzkumem, ale v hloubi duše jsem si dokola opakoval:

„O prachy se teď nestarej. Když budeš investovat svůj čas rozumně, peníze jednou přijdou.“

Všichni si klepali na čelo. „Ty jim děláš tak trochu charitu, ne?“ Říkala mi teta vždycky, když mě vezla v hezkém služebním autě. Ale mně to bylo jedno.

Mám asi ty nejlepší rodiče na světě. Přestože jsme doma neměli husu na zlaté vejce, odkládali mně isestře každý měsíc pár set korun na stavební spoření. A pak se nechali přesvědčit, že když to stejně nebude při dnešních cenách stačit na žádný byt, bude nejlepší z toho zaplatit letenku do San Francisca a pokrýt životní náklady v jednom z nejdražších měst na světě, kde jsem získal dvouměsíční neplacenou stáž.

Tohleto stážování mě stálo veškeré úspory.

Ale nedělal jsem si s tím těžkou hlavu. Už tehdy jsem cítil, že **nikoli peníze, ale čas je ten nejdůležitější zdroj, který člověk má.**

„Za kolik let života navíc bys vyměnil veškerý svůj majetek?“

Tuhle otázku pokládal Naval Ravikant, veleúspěšný investor, který zhodnotil své peníze v Twitteru, Uberu a dalších desítkách startupů, svým zámožným známým.

Nejčastější odpověď byla 5–10 let. Čím starší (blíž smrti) člověk byl, tím míň mu stačilo. Padesátníci by všechnen svůj majetek vyměnili za pět let navíc. Sedmdesátníci za rok. Na konci života bys hrozně rád dal všechno, co máš, za pár dní navíc.

Čas je totiž ta jediná komodita na světě, která není obnovitelná. Všechno ostatní můžeš získat znovu. Peníze, přátele, moc, slávu, postavení, manžele či manželky. Všechno se dá získávat, budovat, rozmnožovat a násobit. Ale každá vteřina, kterou promarníš v Tesco za pokladnou nebo na party, která Tě nudí, je nenávratně v tahu.

Proto když spolužáci přes den pinglovali, aby mohli večer strávit v hospodě, já jsem seděl na všech nepovinných přednáškách a večer doma u internetu, Excelu, PowerPointu a Skypu.

Jo, asi jsem promeškal spoustu nocí na diskotékách, ale než jsem ukončil výšku, naučil jsem se řídit týmy o desítkách osob, strhnout lidi za svou vizí, vypracovat marketingovou strategii pro organizaci o stovkách členů, budgetovat milionový projekt, dostat naše akce do televize, vyjednávat o statisíkových sumách s firmami jako Intel, Lenovo nebo SCIO. Schvaloval jsem šestimiliardový rozpočet, produkoval časopis, dokumentární shoty, podcast, blogy, zjistil jsem, jak funguje PR agentura a jak se pečou americké politické kampaně.

Když jsem pak přišel na svůj první pracovní pohovor, obchodní ředitel mi oznámil, že z 36 uchazečů o danou pozici si pozval jenom mě. Tak moc moje CVčko vyčnívalo.

Hned na tom prvním mítinku jsem mu řekl, že budu hrozně rád pracovat pro jejich firmu. Ale jen na 90 %. Vedle toho budu mít své další projekty. Protože jsem byl jediný kandidát, který ho zajímal, získal jsem nejen práci, ale mohl jsem si dokonce diktovat podmínky.

V ten den se mi konečně potvrdilo, že všechny probdělé noci strávené za kompem a všechny hospody, co jsem obětoval – že to všechno byla správná rozhodnutí.

Od té chvíle jsem začal ještě systematictější a nemilosrdněji odbouřovat všechny věci, které mi zabíraly čas.

Naštěstí pro Tebe jsem nad **shromažďováním těchto hacků a zkoušením všeho, co funguje a nefunguje, strávil posledních deset let života a všechno sepsal a zkatégorizoval.**

Jestliže si začneš nade vše vážit vlastního času, přijmeš následující principy a zavedeš hacky, které budou následovat, můžeš se dostat na úsporu okolo 400 hodin za rok. To jsou – když nepočítáš, osm hodin denně, co prospíš – **tři a půl týdne života ročně navíc.** Kdybys počítal jen osm hodin denně, je to dokonce 48 pracovních dnů, které tím můžeš každý rok získat.

Jak jsem k těm číslům přišel? Jsou to průměry lidí z mého kurzu, kteří si z následujících desítek hacků vybrali v průměru 15 a zavedli je do svého života. Jak říkám: průměr. Když budeš šikovný, můžeš získat ještě víc než 400 hodin.

Ready?

Outsourcing a delegování

Začít bys měl u outsourcingu. Asis chodil na mikroekonomii, co? Beztak jsi tam ale byl po opici, tak Ti to radši zopáknou.

Čím víc se lidi budou specializovat na to, co dělají nejlíp, tím efektivnější a bohatší bude společnost jako celek.

Proč?

Protože kdybys měl sám pěstovat dvacet druhů zeleniny, sám ji sklízet, močit na ni, převážet ji, balit ji, dělat jí marketing a ještě ji u stánku nutit babkám, nikdy nebudeš v žádné té činnosti tak dobrý, jako když se specializuješ jen na jednu část.

Když se zaměříš jen na pěstování rajčat, můžeš mít za chvíli ta nejkrásnější rajčata v regionu, vyhrávat soutěž o rajče roku a pózovat s nimi nahoře bez v Našem zahrádkáři. A taky si za ně budeš účtovat třikrát tolik než jiní zemědělci.

Nebo se zaměříš jen na obchod, vytipuješ si ty nejlepší farmáře na každou plodinu a pak je budeš dodávat na farmářské trhy, kde za ně hipsteři budou platit desetkrát víc než v Tescu.

Věřím, že jsi poměrně dobrý projektový manažer výstavby elektrických sítí. A že Tě ta práce naplňuje.

Ale fakt jsi taky přeborník v uklízení, vaření, organizování dovolené, nakupování ponožek, hledání nejlepších čistíren kabátů a klepání koberečků do auta? Umíš ze všech lidí nejlíp vyzvednout děti ze školky?

Když se lidí ptám, proč ty všechny věci dělají, i když je nebaví a jen je okrádají o čas, většina se nejdřív zarazí. Očividně si tuhle otázku nikdy nepoložili. Nakonec z nich většinou vypadne „protože se to tak dělá“.

No hádej co. „**Protože se to tak dělá,“ není žádný důvod. Je to jen fráze, která zakrývá absenci jakéhokoli rozumného důvodu.**

Pokud si totiž chceš uvolnit ruce na to, co je opravdu důležité, musíš outsourcovat všechno to, co není nutné, abys dělal osobně.

Už několik let jsem neuklízěl, nepral, nežehlil, neorganizoval hromadnou dovolenou nebo výlet, skoro nechodím nakupovat. Když jsem hledal byt v Praze, zadal jsem slečně, co mi chodí uklízet, kritéria bytu a zvolil den, kdy má domluvit prohlídky. Za jeden večer jsem zmákl čtyři byty a jeden si vybral.

Čistý čas: pět hodin během jednoho dne. Jiní lidé jsou tím schopni zabít klidně třicet hodin a rozsekát si tím dva měsíce života.

Jasně, občas budeš muset snést nějaké to zdvižené obočí, když ve společnosti řekneš, že Ti chodí uklízet nějaká studentka nebo důchodkyně. Na to nehleď. Ty víš moc dobře, proč to děláš.

Až příště budeš vyprovázet slečnu na výpomoc, uvědom si, co všechno jsi stihl udělat, mezitím co pucovala koupelnu a žehlila Ti košile. Odevzdals report pro klienta? Naplánoval sis práci na příští týden? Přečetls dvě kapitoly z knížky, co Ti rok ležela na nočním stolku? Zaskyboval s babičkou?

Tak vidíš! Fakt sis doteď myslel, že Tě ty košile potřebují víc než Tvoje bábi?

Vzpomínáš na Kláru z první kapitoly? Když se do outsourcování pustila, čelila nepříjemným pohledům sousedek, které nechápaly, jak se dokáže starat o celou rodinu, když většinu dne prosedí za počítačem. Začaly si o ní povídat, že je hrozná matka, když už ani nevaří.

Klára zakolísala. Položila si tu otázku, jestli jí stojí za to ztratit kamarádku v baráku.

Jenže pak si znovu uvědomila, že po letech měla čas zajít si s blízkou kamarádkou na drink a jak skvělý je pocit, že si konečně bez stresu může zajít na procházku do lesa. A že díky vydelegovaným úkolům získala čas na práci a začala vydělávat dvakrát tolik.

Stala se lepší matkou, manželkou a kamarádkou, a teď dokonce šetří čas i sousedkám z baráku, protože zorganizovala střídavé vodění dětí do školky. Ženské, které ji před pár měsíci začaly pomlouvat, jsou jí teď vděčné.

Když se takoví pochybovači a pomlouvači projeví, vzpomenu si na to, co říkával Winston Churchill:

„Když se zastavíš, abys hodil šutr po každém čoklovi, co na Tebe po cestě začne štěkat, nikdy nedojdeš tam, kam máš namířeno.“

Co všechno bys měl outsourcovat?

Obecně jsou dva typy outsourcování. Začneme outsourcováním za peníze.

Tady platí jednoduchá poučka. **Všechno, co není nutné, abys dělal osobně a co stojí v přepočtu na hodinu méně, než kolik si za hodinu vyděláváš Ty, outsourcuj.**

Pro příklad řekněme, že vyděláváš 300 000 Kč ročně. Při 2 000 pracovních hodinách to znamená hodinovku 150 Kč. Pokud najdeš člověka, který je ochotný za Tebe uklízet, lítat po městě nebo Ti odvézt auto do myčky a zvládne to za zhruba stejný čas, jakýby to trvalo Tobě, a řekne si o stovku za hodinu, outsourcuj.

moje hodinovka > cena pomocné síly → outsourcovat

Jakmile to hodíš do facebookové skupiny *Praha – PRÁCE, BRIGÁDY* (nebo *Práce, brigády – BRNO*), budeš mít do hodiny několik odpovědí. Nechceš si pouštět do bytu cizí lidi? Tak se poptej v okruhu známých. Chceš to mít profi i s garancí? Existují specializované agentury a služby jako třeba lidskasila.cz.

Když jsem říkal, že čas je jediný zdroj, který se nedá získat, nebyla to absolutní pravda. **Pokud za hodinu vyděláš 150 Kč a koupíš si za ně dvě hodiny po 75 Kč, od kterých se osvobodíš, tak jsi právě získal jednu hodinu života k dobru.**

Čím víc se budeš soustředit na to, v čem jsi dobrý, tím víc Tvoje hodinovka poroste, tím víc věcí si budeš moct dovolit outsourcovat, tím víc času budeš mít, Tvoje přidaná hodnota dál poroste... a tak dále. Nezačít s tím hned dnes je čiré bláznovství.

Jak to funguje prakticky?

Řekněme, že mi třeba dochází pění na holení. Co udělám? Ne, nezajdu pro ni do obchodu. To mi za 30 minut života fakt nestojí. Místo toho chytnu iPhone, otevřu aplikaci Wunderlist a do to-do listu, který mám sdílený se slečnou na uklízení, napíšu „pění na holení“. Zabere to 15 vteřin. A do týdne ji mám na stole. Když je potřeba něco krapet složitějšího, jako třeba zanést sluchátka do opravy, napíšu jednu esemesku a nechám je na stole. Za týden zase hrají jako nová.

Je to zautomatizovaný systém, který mi šetří desítky hodin ročně.

Za některé outsourcování nemusíš ani platit. Typický příklad jsou hromadné dovolené a výlety více rodin nebo kamarádů. Vždycky se najde někdo, kdo má rád věci pod kontrolou a ujme se organizace.

Mám třeba kamaráda, kterého vyložení baví šmejdit na serverech s levnými akčními letenkami. Nevím, jak to dělá, ale někdy je schopný nás za pár eur dostat na druhý kontinent. Přečtu si jeho zprávu na Facebooku, potvrdím mu to a vybookuju si termín ve svém kalendáři. Čistý čas: 2 minuty. Kámoš pak bookne a koupí letenky, objedná auto na letišti a předběžně namyslí trasu výletu. Já se jen v daný čas dostavím a sednu do letadla.

Sice se tím vzdávám kontroly nad tím, jak ta dovolená bude vypadat, ale získávám něco mnohem cennějšího: čas. Krom toho jsem za ta léta cestování zjistil, že zážitky si člověk může odnést stejně tak z největší atrakce (třeba z pyramid), jako z jídelny v chudinské čtvrti Káhiry, kde se několik dělníků dělí o jednu polívku plnou much.

Největší časovou úsporou, kterou mi účastníci kurzu hlásí, je outsourcování vaření a starost o stravování vůbec. Zkus si uvědomit, kolik hodin týdně strávíš (Ty nebo Ty a Tvoje partnerka dohromady) nakupováním surovin, přemýšlením, co vařit, vařením samotným a umýváním nádobí. Pět? Deset? Patnáct hodin?

Osobně jsem více než rok používal **krabičkovou stravu od firmy fmenu. Za tři kila na den máš pět poměrně zdravých a chutných jídel.** Odpadá Ti chození do restaurace na meníčko a rozhodování, jestli si dát salát, nebo guláš. Krom toho se Ti nemůže stát, že bys proseděl celý den v práci a vynechal snídani, svačinu i oběd. Tvůj jediný úkol je vyndat to z ledničky a ohřát.

Pokud nepotřebuješ zajistit jídlo na celý den, protože si třeba vaříš doma s přítelkyní, zkus službu freshbox, která rozváží jen obědy.

Jestli se nechceš svěřit krabičkové stravě, zkus třeba vařit jen dvakrát týdně větší porce. I to bude velká úspora.

Nemysli si, že z Tebe chci udělat megaproduktivního robota, který ztratí kontakt se světem: pokud miluješ obědy s kamarády nebo si myslíš, že poobědvat s klientem je k nezaplacení, samozřejmě na oběd běž. Nezakazuju Ti se socializovat, jen poukazuju na to, kde můžeš ušetřit mraky času. Všechna tahle doporučení je třeba brát s rezervou, jasný?

Místo chození do supermarketu začni používat Rohlík.cz. Potraviny Ti přivezou do 90 minut až ke dveřím. I kdybys bydlet v šestém patře, neměl výtah a objednal si basu piv a karton mlék, týpek Ti to vytáhá až do bytu. Aplikace si navíc pamatuje předchozí nákupy, takže pravidelné položky naklikáš hned. Hodinový výlet do obchodáku tak můžeš nahradit patnácti minutami s mobilem na gauči.

Ke stravě ještě poslední dva rychlé tipy.

Vyzkoušej stravu v prášku MANA. Podle výrobce je schopna nahradit plnohodnotně veškerý energetický příjem, protože je připravena tak, aby obsahovala přesně tolik živin, kolik tělo potřebuje. Já bych až tak úplně nevěřil, že bys mohl jíst jenom MANU, ale mám ji doma i v kanclu pro případ, že se mi fakt nechce ani vařit, ani objednávat.

Poslední věc je svačinka ve stole. Je k neuvěření, kolik lidí je schopných se uprostřed pracovního dne zvednout od počítače a vydat se hledat svačinu. Kvůli jednomu žvanci zabijí klidně půl hodiny. Abych toto eliminoval, mám v pracovním stole vždy nějakou svačinku. Dej si ji tam taky. Jestli to budou oříšky, sušené maso, nebo proteinové tyčinky, je jedno. Kup si toho dvacet kusů a schovej si je do přihrádky.

To bylo jen pár příkladů pro inspiraci. Jako u ostatních principů, co budou následovat, nemůžu vyjmenovat všechno. **Důležité je**

přijmout myšlenku. Pak najednou uvidíš další možnosti všude kolem sebe.

Vždycky jsem překvapený, s čím vším přijdou lidi, co ke mně chodí na kurz. Vezmou doporučené principy a naroubují je na vlastní život. Například jedna holka si v zájmu šetření času do koupelny namontovala repráky, aby u nahazování make-upu mohla poslouchat podcasty.

Stejně tak důležité jako outsourcovat po pracovní době, je outsourcovat v práci čili delegovat. Tohle se trochu hůř rozebírá, protože práci máme každý jinou, ale v podstatě platí to stejné.

Co nemusíš dělat Ty a zvládne to udělat někdo jiný za nižší hodinovku v přibližně podobné kvalitě a podobném čase, to bys prostě neměl dělat.

Máte v práci nějaké stážisty? Zamysli se, co ze svých úkolů bys jim mohl předat. Většinou budou šťastni, že jim někdo zadává aspoň něco smysluplného. Máš podřízené? Sepiš si, co z toho, co aktuálně děláš, by po troše tréninku mohli dělat za Tebe. Je mezi Tvými povinnostmi něco, na co jste nedávno najali specialistu? Zajdi to s ním probrat.

A **zbav se pocitu, že to vůči nim není fér.** Že bys na ně neměl přehazovat svůj hnůj. Taky jsi jednou začínal a dělal podřadné práce. Chytrý šéf Tě za to nezdrbe, ale pochválí. V zájmu celé firmy je, aby zkušenější členové kolektivu (kteří taky víc berou) dělali věci s větší přidanou hodnotou, které nováčci nezvládnou. A aby na ně měli čas, musejí se zbavit jiných činností.

Dám Ti příklad ze svojí bývalé práce, kde jsem byl mimo jiné zodpovědný i za HR a nábor nových lidí. Začalo to nevinně stážovým programem, až jsem se dostal do situace, kdy jsem nabíral všechny nové lidi.

Tím by se klidně dala strávit půlka týdne. Jenže jsem se taky potřeboval starat o svoje projekty, řídit obchodáky, chodit na schůzky s klienty a zavádět procesy napříč firmou.

Abych to stíhal, musel jsem nekompromisně delegovat.

Ze začátku jsem všechno dělal sám. Od psaní inzerátů, přes sběr životopisů, odpovídání a domlouvání pohovorů, vedení pohovorů, dělání zápisů, vyjednávání o platech, starost o jejich první dny ve firmě atd.

Jakmile jsem to ale dostal pod kůži a zjistil jsem, co je kde třeba, všechno jsem sepsal a naučil ostatní. Manažerům oddělení jsem vysvětlil, jak psát dobré inzeráty, člověku z interního marketingu jsem sepsal, kam všude inzeráty postovat, zaangažoval jsem do HR šikovnou kolegyni, se kterou jsme si udělali checklist otázek, na které se ptát u pohovorů, a kritérií, která u kandidátů sledovat, zorganizovali jsme si software na evidenci dokumentů a zápisů z pohovorů, napojili jsme proces na finanční ředitelku, která se postarala o platy a smlouvy, a na office manažerku, která si vzala na starosti orientační týden.

Do devíti měsíců jsme měli plně zaběhnutý systém, ve kterém jsem jen jednou týdně zhodnotil ty nejlepší přihlášky a zúčastnil se pár pohovorů, které mi přistály v kalendáři. Čistý týdenní čas: asi 3 hodiny (namísto 20).

Ve své práci to budeš mít jinak, ale vsadím se, že **když si vyhraďš hodku, aby sis hodil na papír všechny pracovní úkoly a pak se zamyslel, jestli by nešly na někoho přehodit, získáš několik hodin týdně k dobru pro to, co děláš nejlíp a v čem Tě nikdo jiný nezastoupí.**

